

dern technological structure of the world economy and the role of intellectual property]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 12 (2011).

Ivanov, V. "Natsionalnaia innovatsionnaia sistema kak institsionalnaia osnova ekonomiki postindustrialnogo obschestva" [The national innovation system as the institutional basis of the economy of post-industrial society]. *Innovatsii*, no. 5 (2004).

Krylatykh, E. N. "K razrabotke dolgosrochnoy kontseptsii innovatsionnogo razvitiia APK RF" [By developing long-term concept of innovative development of the APC]. In *Rol innovatsiy v razvitiu agropromyshlennogo kompleksa*. Moscow: Entskoplediia rossiyskikh dereven, 2008.

Laiko, P. A., and Kuliiev, M. M. "Innovatsiini protsesy v aharnomu sektori ekonomiky" [Innovation processes in the agricultural sector]. *Ekonomika APK*, no. 9 (2009): 26-30.

Shubravska, O. "Innovatsiinyi rozvytok aharnoho sektora ekonomiky Ukrainy: teoretyko-metodolohichni aspekt" [Innova-

tive development of the agricultural sector of Ukraine: theoretical and methodological aspects]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 1 (2012).

Sabluk, P. T. "Rozvytok instytuttsii udoskonalennia mekhanizmu reformuvannia aharnoho sektora ekonomiky" [Development of institutional improvement of agricultural reform]. *Ekonomika APK*, no. 10 (2010).

Shpykuliak, O. H., Tyvonchuk, S. V., and Suprun, O. M. "Etapnist innovatsiinoho protsesu ta otsinka efektyvnosti innovatsiinoi diialnosti" [Stages of the innovation process and evaluation of innovation]. *Ekonomika APK*, no. 12 (2011): 109-116.

Zhuk, V. N. "Reformirovanie i razvitie agrarnoy nauki Ukrainy: innovatsionny aspekt" [Reform and Development of Agrarian Sciences of Ukraine: An innovative aspect]. *Ekonomicheskie problemy modernizatsii i innovatsionnogo razvitiia agropromyshlennogo kompleksa*. Moskva: Rossiyskiy gosudarstvennyy agrarnyy universitet, 2011.

УДК 657:338

ОСОБЛИВОСТІ ВИТРАТ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЦУКРОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

ЧЕРЕШНЮК О. М.

УДК 657:338

Черешнюк О. М. Особливості витрат інноваційної діяльності в цукровій промисловості

У статті проаналізовано та обґрунтовано проблеми та концептуальні напрями класифікації витрат інноваційної діяльності в цукровій промисловості. Особливістю інноваційної діяльності є використання витрат, які окупляться лише в майбутньому, що зумовлює необхідність дослідження даної категорії. Обґрунтовано ознаки розподілу витрат за певними критеріями на основі загальних властивостей та закономірності зв'язків між ними. Багатовекторність класифікації спрямована на встановлення причинно-наслідкових зв'язків між величиною витрат і результатами діяльності. Розглянуто основні складові системи таргет-костинг та її переваги перед традиційними системами управління витратами, обґрунтовано доцільність її впровадження підприємствами цукрової промисловості. Наведений в статті розподіл витрат інноваційної діяльності за різними критеріями в цукровій промисловості необхідно проводити окремо для кожного виду продукції з урахуванням технологічних і організаційних особливостей виробництва. На етапі планування ці витрати доцільно співставляти, коригувати та на основі цього формувати одну стратегію проведення інноваційної діяльності.

Ключові слова: витрати інноваційної діяльності, цукрова промисловість, класифікація витрат інноваційної діяльності, метод таргет-костинг.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 10.

Черешнюк Оксана Михайлівна – аспірантка, кафедра аудиту, ревізії та контролінгу, Тернопільський національний економічний університет (вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46020, Україна)

E-mail: oksana.duda@gmail.com

УДК 657:338

Черешнюк О. М. Особенности расходов инновационной деятельности в сахарной промышленности

В статье проанализированы и обоснованы проблемы и концептуальные направления классификации расходов инновационной деятельности в сахарной промышленности. Особенностью инновационной деятельности является использование расходов, которые окупятся только в будущем, что обуславливает необходимость исследования данной категории. Обоснованы признаки распределения расходов по определенным критериям на основе общих свойств и закономерности связей между ними. Многовекторность классификации направлена на установление причинно-следственных связей между величиной расходов и результатами деятельности. Рассмотрены основные составляющие таргет-костинг и его преимущества над традиционными системами управления расходами, обоснована целесообразность его внедрения предприятиями сахарной промышленности. Приведенное в статье распределение расходов инновационной деятельности по различным критериям в сахарной промышленности необходимо проводить отдельно для каждого вида продукции с учетом технологических и организационных особенностей производства. На этапе планирования эти расходы целесообразно сопоставлять, корректировать и на основе этого формировать одну стратегию проведения инновационной деятельности.

Ключевые слова: расходы инновационной деятельности, сахарная промышленность, классификация расходов инновационной деятельности, метод таргет-костинг.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Библ.:** 10.

Черешнюк Оксана Михайловна – аспирант, кафедра аудита, ревизии и контроллинга, Тернопольский национальный экономический университет (ул. Львовская, 11, Тернополь, 46020, Украина)

E-mail: oksana.duda@gmail.com

UDC 657:338

Chereshnyuk O. M. Specific Features of Expenditures of Innovation Activity in Sugar Industry

The article analyses and justifies problems and conceptual directions of classification of expenditures of innovation activity in sugar industry. It states that one specific feature of innovation activity is the use of resources, which will pay back only in future, which justifies a necessity to study this category. It justifies features of distribution of expenditures by specific criteria on the basis of common properties and pattern of links between them. Multi-vector nature of the classification is directed at establishment of cause-and-effect relations between the value of expenditures and results of activity. The article considers main components of the target-costing and its advantages when compared to traditional systems of managing expenditures and justifies expediency of its introduction by enterprises of the sugar industry. The article shows that distribution of expenditures of innovation activity by various criteria in sugar industry should be conducted for each type of product with consideration of technological and organisational specific features of production. These expenditures have to be compared and corrected at the stage of planning and, as a result, form one strategy of carrying out innovation activity.

Key words: expenditures of innovation activity, sugar industry, classification of expenditures of innovation activity, target-costing method.

Pic.: 1. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 10.

Chereshnyuk Oksana M. – Postgraduate Student, Department of Auditing and Controlling, Ternopil National Economic University (vul. Lvivska, 11, Ternopil, 46020, Ukraine)

E-mail: oksana.duda@gmail.com

Економічні перетворення в сучасному ринковому середовищі зумовлюють необхідність впровадження інновацій, результати яких будуть користуватися попитом на ринку. Ставлення економіки до інновацій, незалежно від масштабів та революційності, значною мірою носить утилітарний характер. Проте ефективність діяльності підприємств цукрової промисловості загалом зумовлена здатністю швидко реагувати на зміни ринкового середовища та можливістю впровадження нових технологічних процесів і виготовлення нової продукції, тобто безпосередньо залежить від реалізації витрат на інноваційні процеси.

Специфіка різноманітності інноваційних процесів підприємств цукрової промисловості створює необхідність систематизації витрат шляхом виокремлення їх певних типів. Така класифікація спрямована на встановлення причинно-наслідкових зв'язків між величиною витрат і результатами діяльності підприємства. Для використання існуючих класифікаційних ознак витрат інноваційної діяльності доцільно їх доопрацювання та адаптація до практичних потреб цукрової промисловості.

Питання обліку витрат інноваційної діяльності у своїх працях досліджували ряд вітчизняних і зарубіжних вчених: І. Бланк, О. Бородкін, О. Грицай, А. Гнилицька, Р. Єнтони, В. Жук, Н. Краснокутська, Я. Крупка, Л. Нападівська, М. Пушкар, І. Федулова, О. Кантаєва, Дж. Фостер та багато інших. Аналіз витрат інноваційної діяльності у системі таргет-костинг у своїх працях розглядали О. Абрамова, І. Гусева, А. Криворотова, Е. Якутин, проте українські науковці лише теоретично описують метод, практичного застосування на підприємствах нашої країни він ще не набув [1].

Основною метою нашої публікації є теоретичне обґрунтування класифікації витрат інноваційної діяльності з виокремленням самостійних елементів, що виконують свою особливу роль у формуванні обліку та аналізу інноваційної діяльності; розробка практичних рекомендацій з використання методу таргет-костингу на підприємствах цукрової промисловості.

Незважаючи на те, що протягом останніх двох років Україна самостійно виробила 2,226 (у 2012 р.) і 2,354 (у 2011 р.) тис. т цукру та цим реалізувала потреби національного ринку цукру [2], проте собівартість українського цукру значно вища, ніж у Росії, Білорусії та європейських країнах, що не тільки унеможливає експорт вітчизняного цукру на потенційні ринки збуту, але й зумовлює імпорт більш дешевого цукру на вітчизняні ринки. Це обумовлено тим, що сировина та енергоносії подорожчали, ціни на газ зросли на 15%, збільшились ціни на мінеральні добрива, гербіциди, паливо, тарифи на перевезення. Така ситуація спонукає вітчизняні підприємства шукати шляхи здешевлення виробництва, одним з яких є впровадження здобутків науково-технічного прогресу, тобто інновацій. Однак у період кризових явищ виникає питання: як понесені досить значні витрати вплинуть на роботу підприємства та галузі загалом?

Особливість цукрової промисловості як суб'єкта економіки полягає в соціальній важливості виготовленої продукції. Завдяки значним потужностям виробництва цукрова галузь в Україні також служить сировин-

ною базою для інших галузей промисловості, зокрема харчової, фармацевтичної та хімічної.

Розробка інновацій на підприємствах цукрової промисловості пов'язана зі значними витратами, що зумовлено великою наукоємністю інноваційних продуктів. Інноваційний процес акумулює та накопичує витрати з моменту виникнення ідеї та до моменту її комерціалізації. Важливо правильно оцінити та систематизувати витрати на інноваційну діяльність, що уможливає керування витратами, і врахувати фактори їх мінімізації. У зв'язку з цим облік витрат на інноваційну діяльність набуває актуальності в умовах реформування національної системи господарювання.

Інноваційна діяльність цукрової промисловості має ряд особливостей:

- ✦ потреба в додаткових витратах, часто досить значних, які можуть окупитися лише в майбутньому;
- ✦ витрати на інновацію та ефект від її впровадження не збігаються в часі. Так, високі витрати, здійснені протягом, наприклад, усього періоду до серійного виробництва якогось нового продукту не відшкодовуються відразу після початку його продажу, а лише через певний час;
- ✦ тривалий термін окупності інноваційних витрат руйнує єдність між поточними та перспективними інтересами господарюючого суб'єкта та негативно впливає на бажання проводити інноваційну діяльність;
- ✦ наявність елементів невизначеності в досягненні запланованих результатів зумовлює виникнення ризику. Значні витрати коштів часто мають пошуковий характер і не знаходять відображення у вигляді продукту чи послуги та відшкодовуються лише після реалізації інноваційної діяльності і отримання прибутку.

Є. С. Хендріксен і М. Ф. Ван Бреда зазначають, що витрати – це рух ресурсів, пов'язаний з використанням і споживанням товарів і послуг у процесі отримання доходу. Таке трактування витрат дає можливість розглядати витрати, як процес отримання доходу, і кожна змінна впливає на його формування [3, с. 243 – 244].

До актуальних проблем сучасного обліку інноваційних витрат можна віднести розподіл витрат за центрами відповідальності та місцями виникнення. Одним із напрямів вирішення цієї проблеми слід вважати моделювання обліку та аналізу витрат, який здійснюється в рамках системного підходу класифікації. Детальний розподіл дозволяє достатньо повно відтворити процес реалізації інновацій та надає достовірну та об'єктивну оцінку результатів діяльності.

Доцільно зазначити, що методологія й організація обліку та аудиту інноваційних витрат у загальній сукупності системи управління витратами цукрової промисловості суттєво залежить від організаційно-технологічних особливостей галузі. Важливе завдання системи управління інноваційними витратами підприємств цукрової промисловості – раціональна їх класифікація.

Класифікація витрат в системі обліку повинна відповідати ряду вимог [4, с. 99]:

- ✦ *по-перше*, науково обґрунтована класифікація витрат необхідна для вдосконалення всього господарського механізму, тобто механізму управління економікою, який включає не лише облік, контроль і аналіз, але й організацію виробництва, удосконалення виробничих відносин на підприємстві, стимулювання на основі ціноутворення;
- ✦ *по-друге*, система управлінського обліку повинна відповідати запитам системи управління, а виробничі обставини, які виникають у процесі управлінської діяльності, невизначені та непередбачувані в умовах ринкових відносин, отже, й кількість ознак класифікації витрат може бути невизначеною;
- ✦ *по-третє*, найбільш зручною є та класифікація, яка допомагає вирішувати завдання управління. Виходячи з цієї позиції, класифікація перевіряється безпосередньо в процесі управління;
- ✦ *по-четверте*, система обліку – це інформаційні ресурси для різних груп користувачів, кожна з яких має власні цілі. Тому класифікація для різних цілей не може бути однаковою, а повинна діяти за принципом: різна класифікація – для різних цілей.

Отже, можна стверджувати, що кількість класифікаційних ознак повинна відповідати потребам користувачів інформації для отримання об'ємних і корисних даних про реалізацію інновацій. Кожна ознака розподіляє витрати за певними критеріями на основі загальних властивостей та закономірності зв'язків між ними. Багатовекторність класифікації спрямована на встановлення причинно-наслідкових зв'язків між величиною витрат і результатами діяльності.

Я. Д. Крупка зазначає, що інноваційна діяльність підприємства ґрунтується на впровадженні здобутків науково-технічного прогресу та включає: витрати на підготовку, виготовлення та освоєння нової техніки; витрати на впровадження науково-технічних досліджень [5, с. 110].

Натомість Держкомстат України у статистичній формі № 1 класифікує витрати на інноваційні процеси за такими напрямками: внутрішні НДР (науково-дослідні роботи) (без амортизації, включають капітальні витрати на споруди та обладнання для виконання НДР); придбання НДР (зовнішні НДР); придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (за винятком витрат на обладнання для НДР); придбання інших зовнішніх знань; інші витрати [6].

Велика кількість класифікаційних ознак витрат на інноваційні процеси особлива важлива для підприємств, які обрали інноваційний шлях розвитку з метою аналізу, контролю та управління розміром цих витрат. Майже всі класифікаційні ознаки витрат мають теоретичну спрямованість та виконані щодо витрат взагалі. Оскільки витрати на інноваційні процеси розглядаються як елемент формування собівартості інноваційної

продукції, то доцільно більш детально класифікувати їх (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація витрат на інноваційні процеси

Критерій класифікації	Вид витрат
Напрями	– Внутрішні НДР (виготовлені самостійно); – зовнішні НДР (придбані на ринку); – придбання машин, обладнання та програмного забезпечення; – придбання інших зовнішніх знань; – інші витрати (перепідготовка кадрів та ін.)
Спосіб включення до собівартості	– Прямі (становлять субстанцію інновації); – непрямі (пов'язані з обслуговуванням)
Носії	– Витрати на інноваційний продукт; – витрати періоду
Спосіб економічного обміну	– Трансформаційні; – трансакційні; – організаційні
Значимість щодо здійснення контролю	– Регульовані; – нерегульовані
Типи інновацій	– Науково-технічні дослідження; – продуктові; – процесові; – маркетингові; – організаційно-управлінські
Учасники створення	– Витрати окремих юридичних осіб (придбання); – власні витрати
Спосіб фінансування	– Поточні; – капітальні
Економічні елементи	– Матеріальні витрати; – витрати людських ресурсів; – відрахування на соціальні заходи; – амортизація; – інші (фінансові) витрати
Порівняння з аналогами	– Нормативні; – додаткові

Джерело: [7, с. 83, 8, с. 90, 9, с. 2].

Класифікацію витрат інноваційної діяльності можна розглядати в межах концепції управління, що підтримує стратегію зниження витрат та реалізує функції планування виробництва нових видів продукції, превентивного контролю та формування собівартості.

Враховуючи те, що ціна на цукор на внутрішньому ринку затверджується Урядом України і, у свою чергу, є дуже близькою до собівартості, а для деяких підприємств навіть перевищує її, тому на етапі планування інноваційної діяльності доцільно чітко визначити собівартість продукції та врахувати фактори, які можуть вплинути на неї. Така ситуація зумовлює пошук досконаліших технологій виробництва, економічнішого використання енергоносіїв, вирощування буряку з більшим вмістом цукру, прискорення темпів виробництва.

Для управління витратами та формування собівартості продукції цукрової промисловості доцільно застосовувати інноваційний метод таргет-костинг (*target costing*), оскільки він поки що не знайшов поширення і визнання вітчизняними економістами. Доцільно зазначити, що його зміст полягає в безумовному виконанні прогнозу щодо прибутку та концентрації уваги на зниженні собівартості продукції на всіх етапах виробництва шляхом впровадження здобутків науково-технічного прогресу. Така концепція управління вимагає розробки стратегії зниження витрат і реалізації функції планування виробництва, превентивного контролю витрат і калькулювання цільової собівартості у відповідності до ринкових потреб [9].

У світовій практиці метод таргеткостингу застосовується на ринках із жорсткими умовами конкуренції. В Україні також посилюється конкуренція між вітчизняними підприємствами на ринку цукру, що вимагає застосування дієвих методів контролю за собівартістю продукції та рівнем контролю.

Підприємства з «традиційною» системою обліку витрат витрачають більше часу та фінансів на процес творення продукції. Механізм зворотного зв'язку «традиційної» системи дозволяє сформувати витрати виробництва лише по закінченню процесу випуску продукції. Якщо витрати на виробництво та реалізацію цукру перевищують ринкову ціну, то коштів на дослідження та розробку не вистачає. Таким чином, «традиційний» процес планування інноваційної діяльності залежить від результатів циклу проектування – собівартість – перепроєктування.

Система цільового управління витрат таргет-костинг базується на ідеї, що товари потрібно продавати за ціною, яка не перевищує ринкову, а це вимагає визначення собівартості продукції з устанавленням ціни на неї. Таким чином, підприємства заздалегідь мають

можливість рухатися у визначеному прибутковому напрямі, при цьому збитковість виключатиметься. Із застосуванням методології таргет-костингу процес проєктування видозмінюється та набирає вигляду *собівартість – проєктування – собівартість*. Головну ідею таргет-костингу можна зобразити за формулою:

$$\text{Ціна} - \text{Прибуток} = \text{Собівартість}.$$

Основним завданням таргет-костингу є визначення собівартості, яка за жорстко заданою ринком ціною дозволить отримати планований прибуток.

Схематично структурно-логічна схему процесу розробки інноваційної продукції в системі таргет-костинг можна представити у такому вигляді (рис. 1).

До основних переваг таргет-костингу відносять підтримку операційного та стратегічного менеджменту витрат, орієнтацію управління витратами на ринкові умови, гарантію отримання прибутку, регулювання витрат на ранніх стадіях життєвого циклу продукту, взаємозв'язок концепції цільових витрат з теорією життєвого циклу продукту.

Класифікація витрат інноваційного процесу сприяє розробці продукції та створює підґрунтя для управління витратами. Типовий комплекс заходів при розробці нового продукту матиме вигляд ряду послідовностей (табл. 2) [10].

Таким чином, таргет-костинг є цілісною концепцією управління, що підтримує стратегію зниження витрат і реалізує функції планування виробництва нових продуктів.

За допомогою методів таргет-костингу шляхом детальної класифікації витрат інноваційної діяльності вдається зменшити собівартість виробництва підприємств цукрової промисловості, підвищити їх конкурентоспроможність та привабливість продукції для кінцевого

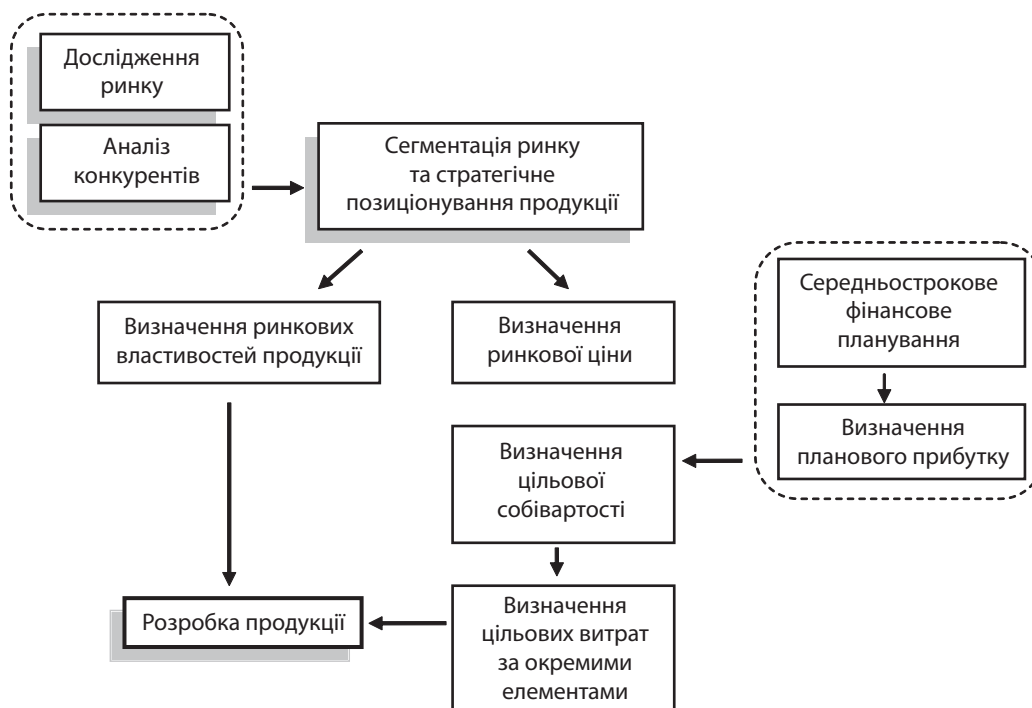

Рис. 1. Процес розробки інноваційної продукції в системі таргет-костинг

Типовий комплекс заходів визначення цільової собівартості при розробці інноваційного продукту

Постановка завдання	Результати вирішення поставлених завдань
1. Завдання проекту	Вивести на ринок продукцію, за ціною прийнятну для покупців
2. Сегментація ринку та стратегічне позиціонування продукції	Маркетингове дослідження ринку: – платоспроможний попит на продукт, а також передбачуваний ринок збуту (у регіоні виробництва або за його межами); – переваги продукції (якості, які найбільш цінні для споживача). Аналіз конкурентів: – перелік товарів конкурентів, інформація про товари, що розробляються конкурентами, інформація про ціновий рівень продуктів; – рівень попиту
3. Визначення ринкової ціни	Визначення можливої ціни реалізації за одиницю (елемент) даної продукції або послуги
4. Визначення цільової собівартості	Визначення планового прибутку на інноваційну продукцію та відповідно до цього формується оптимальна собівартість продукції
5. Визначення цільових витрат на окремі компоненти	Порівняння цільової та кошторисної собівартості за кожними елементами витрат, за допомогою класифікації витрат визначення необхідного (цільового) скорочення витрат
6. Розробка продукції	Перепроєктування продукту та одночасне внесення удосконалень у виробничий процес для цільового скорочення витрат

споживача. Таргет-костинг є перспективним методом ведення конкурентної боротьби, який має місце розповсюдження на підприємствах цукрової промисловості.

ВИСНОВКИ

Для впровадження методу таргет-костинг на підприємствах цукрової промисловості потрібно врахувати те, що вихідною сировиною для виробництва цукру є цукрові буряки, а готовою продукцією – цукор, меляса, жом. Таким чином, впроваджуючи інновації в цукровій промисловості, необхідно співставляти планові результати виробництва та ціни на новостворену продукцію, шукаючи оптимальну альтернативу оптимізації витрат.

Наведений у статті розподіл витрат інноваційної діяльності за різними критеріями в цукровій промисловості необхідно проводити окремо для кожного виду продукції з урахуванням технологічних і організаційних особливостей виробництва. На етапі планування ці витрати співставляються, коригуються та формуються в одну стратегію проведення інноваційної діяльності.

Перспективи подальших наукових досліджень пов'язані з формуванням теоретичних і практичних рекомендацій оптимізації витрат інноваційної діяльності в цукровій промисловості, а саме: розробки та практичного використання методу таргет-костинг на вітчизняних підприємствах. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Губарик О. М. Модифікація методології обліку витрат і калькулювання собівартості нових (інноваційних) продуктів / О. М. Губарик. – Дніпропетровськ, 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.confcontact.com/20101008/2_gubar.htm
2. Ринок цукру України: підсумки, прогнози, перспективи, 2013 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sugarua.com/ua/main/lists/1822>

3. Хендриксен Э. С. Теория бухгалтерского учета / Э. С. Хендриксен, М. Ф. Ван Бреда / Пер. с англ. / Под ред. проф. Я. В. Соколова. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 576 с.

4. Нападовська Л. В. Управлінський облік : підруч. для вузів / Л. В. Нападовська. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 648 с.

5. Крупка Я. Д. Облік інвестиційно-інноваційної діяльності : навчальний посібник / Я. Д. Крупка, С. В. Питель, І. В. Мельничук. – Тернопіль : ТАЙП, 2011. – 234 с.

6. Козаченко Г. В. Управління затратами підприємства : монографія / Г. В. Козаченко, Ю. С. Погорелов, Л. Ю. Хлапюнов, Г. А. Макухін – К. : Лібра, 2007. – 320 с.

7. Пашута М. Т. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання : навчальний посібник / М. Т. Пашута, О. М. Шкільнюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 118 с.

8. Наказ Держкомстат України від 01.10.2008 р. № 361 «Інструкція щодо заповнення форми державного статистичного спостереження № 1 – інновація».

9. Шанк Дж. Стратегическое управление издержками / Дж. Шанк, В. Говиндараджан. – СПб. : Изд-во «Бизнес-Микро», 1999. – 324 с.

10. Якутин Е. М. Система таргет-костинг в стратегическом управлении затратами / Е. М. Якутин // Научные записки НГУЭУ. – 2006. – № 4. – С. 44 – 51.

REFERENCES

Hubaryk, O. M. "Modyfikatsiia metodolohii obliku vytrat i kalkuliuвання sobivartosti novykh (innovatsiinykh) produktiv" [Modification of cost accounting methodology and calculation of the cost of new (innovative) products]. http://www.confcontact.com/20101008/2_gubar.htm

Khendriksen, E. S., and Van Breda, M. F. *Teoriia bukhgalter-skogo ucheta* [Accounting Theory]. Moscow: Finansy i statistika, 2000.

Krupka, Ya. D., Pytel, S. V., and Melnychuk, I. V. *Oblik investytsiino-innovatsiinoi diialnosti* [Accounting for investment and innovation]. Ternopil: TAIP, 2011.

Kozachenko, H. V., Pohorielov, Yu. S., and Khlapyonov, L. Yu. *Upravlinnia zatratamy pidpriemstva* [Management costs businesses]. Kyiv: Libra, 2007.

[Legal Act of Ukraine] (2008).

Napadovska., L. V. *Upravlinskyi oblik* [Management Accounting]. Kyiv: Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t, 2010.

Pashuta, M. T., and Shkilniuk, O. M. *Innovatsii: poniatiino-terminolohichniy aparat, ekonomichna sutnist ta shliakhy stymuliuвання* [Innovation: concepts and terminology, the economic entity and how stimulate]. K.: Tsentri navchalnoi literatury, 2005.

"Rynok tsukru Ukrainy: pidsumky, prohnozy, perspektyvy, 2013" [The sugar market in Ukraine: results, forecasts and prospects, 2013]. <http://sugarua.com/ua/main/lists/1822>

Shank, Dzh., and Govindaradzhyan, V. *Strategicheskoe upravlenie izderzhkami* [Strategic cost management]. St. Petersburg: Biznes-Mikro, 1999.

Yakutin, E. M. "Sistema target-kosting v strategicheskoy upravlenii zatratami" [The system of target costing in strategic cost management]. *Nauchnye zapiski NGUEU*, no. 4 (2006): 44-51.

УДК 69.003:339.03

ИМПЕРАТИВЫ И ПРЕДПОСЫЛКИ ВНЕДРЕНИЯ МЕХАНИЗМОВ РЕАЛИЗАЦИИ ИНВЕСТИЦИОННО-СТРОИТЕЛЬНЫХ ПРОЕКТОВ НА ОСНОВЕ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА

ДИКИЙ А. В.

УДК 69.003:339.03

Дикий А. В. Императивы и предпосылки внедрения механизмов реализации инвестиционно-строительных проектов на основе государственно-частного партнерства

В данной статье представлены особенности развития зарубежных проектов государственно-частного партнерства (ГЧП), виды и формы используемых моделей ГЧП, а также выявлены современные проблемы и препятствия на пути внедрения ГЧП, приведены рекомендации их преодоления в строительной отрасли Украины. Представлены теоретические наработки и практический инструментарий управления инвестиционной деятельностью предприятий. Рассмотрена проблематика инвестиционного менеджмента относительно разработки и внедрения организационно-экономического механизма реализации инвестиционно-строительных проектов на основе ГЧП. Внимание уделено усовершенствованию процесса формирования и реализации инвестиционной стратегии предприятиями строительной отрасли, обоснованию теоретико-инструментальных процедур процесса разработки и принятия инвестиционных решений, разработке аналитического инструментария проектного финансирования на основе зарубежного опыта использования концессионных форм партнерства между государством и частным бизнесом и его применения в инвестиционно-строительной сфере в современных условиях.

Ключевые слова: государственно-частное партнерство, инвестиционно-строительный проект, прокьюремент, концессия.

Библ.: 8.

Дикий Александр Витальевич – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры менеджмента в строительстве, Киевский национальный университет строительства и архитектуры (пр. Воздухофлотский, 31, Киев, 03680, Украина)

E-mail: o-dykyu@yandex.ua

УДК 69.003:339.03

Дикий О. В. Императивы та передумови впровадження механізмів реалізації інвестиційно-будівельних проектів на основі державно-приватного партнерства

У даній статті представлено особливості розвитку закордонних проектів державно-приватного партнерства (ДПП), види й форми використуваних моделей ДПП, а також виявлено сучасні проблеми й перешкоди на шляху впровадження ДПП і наведено рекомендації щодо їхнього подолання в будівельній галузі України. Представлено теоретичні напрацювання й практичний інструментарій керування інвестиційною діяльністю підприємств. Розглянуто проблематику інвестиційного менеджменту щодо розробки та впровадження організаційно-економічного механізму реалізації інвестиційно-будівельних проектів на основі ДПП. Увагу приділено вдосконаленню процесу формування й реалізації інвестиційної стратегії підприємствами будівельної галузі, обґрунтуванню теоретико-інструментальних процедур процесу розробки й прийняття інвестиційних рішень, розробці аналітичного інструментарію проектного фінансування на основі закордонного досвіду використання концесійних форм партнерства між державою й приватним бізнесом і його застосування в інвестиційно-будівельній сфері в сучасних умовах.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, інвестиційно-будівельний проект, прок'юремент, концесія

Библ.: 8.

Дикий Александр Витальевич – кандидат экономических наук, доцент, доцент, кафедра менеджмента в будівництві, Київський національний університет будівництва і архітектури (пр. Повітрофлотський, 31, Київ, 03680, Україна)

E-mail: o-dykyu@yandex.ua

UDC 69.003:339.03

Dikiy A. V. Imperatives and Prerequisites of Introduction of Mechanisms of Realisation of Investment Construction Projects on the Basis of State-Private Partnership

The article shows specific features of development of foreign projects of state-private partnership (SPP), types and forms of the used SPP models, also reveals modern problems and obstacles on the way of introduction of SPP, and provides recommendations on how to overcome them in construction industry in Ukraine. It provides theoretical build-ups and practical tools of managing investment activity of companies. It considers problems of investment management with respect to development and introduction of an organisational and economic mechanism of realisation of investment construction projects on the basis of SPP. It pays attention to perfection of the process of formation and realisation of investment strategy by construction companies, justification of theoretical and instrumental procedures of the process of development and making investment decisions, development of analytical tools of project financing on the basis of foreign experience of the use of concession forms of partnership between the state and private business and its application in the investment construction sphere in modern conditions.

Key words: state-private partnership, investment construction project, procurement, concession.

Bibl.: 8.

Dikiy Aleksandr V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Management in Construction, Kyiv National University of Construction and Architecture (pr. Povitroflotsky, 31, Kyiv, 03680, Ukraine)

E-mail: o-dykyu@yandex.ua